

Turkiet och Ungern angår oss alla

Den 61-årige grönsaksförsäljaren *Talip* som jag mötte i Istanbul i juni hyste inga tvivel: självklart skulle president *Recep Tayyip Erdoğan* vinna i både parlaments- och presidentvalet. Under hans styre har ju Turkiet blivit ett rekordland, det har alla hört. Atatürk-flygplatsen i Istanbul är den bästa i hela världen. Den nya Istanbulkanalen som ska byggas kommer bli den bästa i världen. Och den turkiska ekonomin är världens tredje bästa. Förvisso har vi ekonomiska problem idag, erkände *Talip*, men de problemen har skapats av Europa, USA och Australien som vill stoppa oss från att växa!

Några dagar senare såg jag mycket riktigt *Erdoğan*'s anhängare fira dubbla valsegrar. I april bevakade jag även valet i Ungern. Också där tog regeringen under premiärminister *Viktor Orbán* hem en storseger, för tredje gången i rad.

Både *Erdoğan* och *Orbán* har tidigare burit liberala masker, men för idag en konservativ-religiös och auktoritär politik som har fått skarp internationell kritik. Efter valet har Turkiets parlamentariska system ersatts av ett presidentsystem, som garanterar *Erdoğan* fortsatt styre. I juli förklarade *Orbán* självskert att hans form av "kristna demokrati" inte är liberal, utan illiberal.

Varför fortsätter sådana ledare att vinna val? Starka misstankar om valfusk har rapporterats i båda fallen. Men under bevakningen kunde jag också se hur båda regeringarna framgångsrikt har använt en nationalistisk-populistisk retorik, som *Talip* och många andra väljare lystrat till. Budskapet har varit att båda länderna har blivit extremt framgångsrika under *Erdoğan*'s respektive *Orbán*'s styren, med ständigt nya rekordresultat. Men de måste utkämpa fosterländska strider för att skydda framstegen.

Turkiet har *Erdoğan* sedan två år tillbaka jagat både den kurdiska PKK-gerillan och *Gülenrörelsen*, som båda två är terrorstämplade och vars hotbilder ständigt

JOAKIM
MEDIN

Joakim Medin är frilansjournalist och författare. Hans senaste bok "Orbánistan" (Verbal förlag) kom i juni.

"Varför fortsätter sådana ledare att vinna val?"

blåses upp. Men de ekonomiska problemen i landet skylls främst på en mäktig, västerländsk sammansvärjning mot Turkiet. Ju värre den turkiska liras fall har blivit denna sommar, desto högre har presidentens konspirationsrop blivit.

I Ungern har regeringen inte alls talat om verkliga samhällsproblem, som bristerna i skolan och vården. Man har endast fokuserat på hotet från en nära förestående "invasion" av illegala muslimska migranter. Som i euroskeptiska ordalag sägs vara planerad av en mäktig, liberal sammansvärjning mellan det överstatliga EU och finansmannen *George Soros*, *Erdoğan* och *Orbán* är landsfäderna som beskyddar sina nationer från utländska hotbilder. I båda länderna repeteras denna retorik också av de statliga och kommersiella medierna, som idag nästan fullständigt kontrolleras av regeringarna.

Jag blev förvånad, men samtidigt inte bestört, när jag inför valet frågade välutbildade medelklassungare om regeringspropagandan och kunde få till svar, att "om man är smart, så förstår man att det finns en konspiration mot Ungern".

Valresultaten i april och juni har lett till en ännu större oro i omvärlden, eftersom både Turkiet och Ungern tidigare setts som viktiga bastioner för en demokratisering av Östeuropa respektive Mellanöstern. Idag står dessa två länder tvärtom på barrikaderna för en auktoritär utveckling i respektive region – under två ledare, som även de tidigare sågs som stora förkämpar för demokrati.

Den stora frågan är vad dessa totala U-svängar kan signalera till andra makt-hungliga ledare, som står och väger mellan att föra en demokratisk eller en auktoritär politik. Konsekvenserna angår idag även oss européer och EU-medlemmar. ■■■